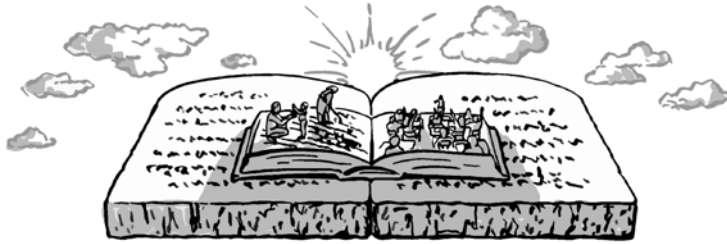

Tekanyo ea Lefatše le Betere

Sabatha Mantsiboea

Bakeng sa Thuto ea Beke ena Bala:

Exod. 3:7, Matt. 22:37–40, Exod. 22:21–23, Deut. 14:22–29, 26:1–11, Lev. 25:9–23.

Temana ea Khopolo:

“‘U se ke oa iphetetsa, ’me u se ke ua bolokela bana ba sechaba sa heno lony. Rata oa heno joalo ka ha u ithata. Ke ’na Jehova’” (Levitike 19:18).

Ka mohau oa hae, Molimo e sa le a na le batho ba hae bao ka bona a bolokileng likamano tse khethehileng. Lipaleng tsa bo Henoke, Noe, Abraham, Isaaka, le Jakobo—hara ba bang—re bona Molimo a labalabela ho haha bocha likamano le batho. Empa sena e ne e se fela molemong oa batho ba itseng le malapa a bona. Ha na ne ba hokahane le Molimo le ho hlhohonolofatsoa ke eena, e ne e le karolo ea morero o moholo oa ho lokisa likamano tseo le ho arolelana litlhohonolofatso le ba bang. Joalo ka ha Molimo a chulo ho Abraham, “‘Ke tla u etsa sechaba se sehoho, ke u hlhoholofatse, ’me ke tla holisa lebitso la hao, ’me u tla fetohela ba bang lehlhohonolo . . . ’me mefuta eohle ea lefatše e tla hlhohonolofalla ho uena’” (Gen. 12:2, 3). Ha a ne a hlhohonolofatsoa, e ne e tla ba lehlhohonolo ho ba bang.

Tlhohonolofatso ena e ne e tla tla ka sechaba sa Iseraele, qetellong ka Messia, ea neng a tla hlaha sechabeng seo. Ka ho boptjoa ha sechaba sa Iseraele, Molimo joale o ne a sebetsa ka sechaba se feletseng. Eaba, O ba fa melao le melaoana, le mekete, le meetlo eo e tla ba tsela ea ho phela e le hore ba hlhohonolofalitsoeng ke Molimo, ba hlhohonolofatse ba bang le bona. Ha ho tika-tiko mokhoa oo o ntse o le teng le kajeno.

**Ithute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la, Phupu 13.*

Molimo O Utloang

“Ke bone, ke bontšisitse ho tšoenyeha ha chaba sa ka Egepeta. Ke utloile ho meketsa ha bona bakeng sa batubi ba bona, hobane ke tseba mahlomola a bona”⁴⁴ (Exod. 3:7). Lilemo tse makholo a mane ke nako e telele ho ka ema, haholo ha u eme tlasa maemo a bokhoba bo ntseng bo ja setsi. Molimo o tšepisitse hore o tla khutlela sechabeng sa hae le ho ba ntša Egepeta, empa moloko ka mora moloko ba ne ba setse ba haha bokhabane ba batubi ba bakhumameli ba litšoantšo, 'me ka nako o ne a bonahala a khutsitse tuu! Eaba Molimo iponahatsa ka tsela e ikhethang. A hlaha sehlahleng se neng se tuka empa se sa che lehoatateng ho moetapele ea sa lebelloang, khosana ea mophaphathehi le molisa ea ikokobelitseng ea bitsoang Moshe. A nea Moshe mosebetsi oo a lokelang ho o etsa, 'me karolo ea pele ea mosebetsi oo e ne e le ho khutlela morao ho ba-Iseraele Egepeta ka molaetsa oa hore Molimo o bone le ho utloa ho hlorisoa ha bona—'me le joale, o ne a tsoella. Ha e le hantle o ne a le a makhateng a ho etsa se seng ho fetola boemo ba bona haholo.

Bala Exoda 3:16, 17. Hobaneng ho ne ho le bohlokoa ho Molimo ho hlalosa morero oa hae bakeng sa batho baa ka melaetsa e tobileg tjee? Ke eng e hapang maikutlo a hao ka polelo ee ea Molimo?

Empa Molimo ha khaotse moo. Ha se hore fela o na le morero oa naha e betere, ha a lakatse hore batho ba balehe Egepeta ba hloka. Ka makholo-khola a lilemo, ba kentse letsoho kunong ea 'muso oa Egepeta. Molimo o ile a bona e sa le pele ho khanana ha Faro, empa a tiisetse Moshe hore ba-Iseraele ba lefetsoa lilemo tsa bona tsa ho sebetsa ka thata: “Ke tla etsa hore sechaba sena se fumane mohau mahlong a ba-Egepeta, 'me e tlare ha le tsamaea, ha le ka ke la tsamaea le sa nka letho”⁴⁵ (Exod. 3:21). Ka mora lilemo tse ngata tsa khatello, Molimo a nka monyetla oa ho theha mofuta o mong oa sechaba ka makhoba ana a mehleng. O ne a batla hore ba phele ka tsela e fapaneng le ho theha sechaba se tlang hoba teng hoca ho ile. Morero oa hae e ne e le hore mofuta oa hae o mocha oa sechaba e tla ba mohlala ho lichaba tse ling 'me joalo ka Abrahamama, tlhohonolofatso eo ba e amohelang ho tsoa ho Molimo hape e tle hlohonolofatse lefatše lohle.

Ho bohlokoa ha kae ho uena hore e be Molimo ke Molimo ea bonang matšoenyeho a batho lefatšeng le ho utloa lillo tsa bona ho kopa thuso? See se u bolella eng ka Molimo? Bona Exod. 4:31.

Melao e shome

Bala Mattheu 22:37–40, hape le Exoda 20:1–17. Ke joang kakaretso ea Jesu ea melao e thusang kutloiso ea hao ha u bala Melao e shome?

Melao e shome e baleha joalo ka molao-theo. Ka mora selelekela se thehang motheo oo lipolelo tsena li thehiloeng holima oona — ka tsela ena, taba ea topollo ea Molimo ea sechaba sa hae — tokomane e thathamisa letoto la metheo eo sechaba se thehiloeng holima eona. Boemong bona, ho ne ho na le melao ka hore na batho ba ka phela hantle joang lerato la bona ho Molimo le ho ratana e le bona. Ho ea makatsa hore e be lichaba tse ngata tse nang le nalane ea Bokreste li nkile melao ea tsona ho tsoa tataisong ena.

Leha bohola ba lipolelo tsena li le khutšoanyane, ha rea lokela ho khella tlase tšusumetso le botlalo ba Melao e shome e le molao oa bophelo. Ka mohlala, molao oa botšelela—¹“U se ke oa bolaea”²(Exod. 20:13)— o akaretsa le ho kenyeletsa “liketso tsohle tsa ho hloka toka tse bonahalang li khutsufasa bophelo”³ moho le “ho se tsoelle ka boikhohomoso ho hlokomela bohloki ba ba hlokanang kapa ba tlokotsing.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 308. Ka tsela e tšoanang, thibelo ea ho utsoa (sheba Exod. 20:15) e nyatsa “tšebetso ea bokhoba, le ho hanela lintoa tsa khapo.” O “hlokoa ho lefshoe meputso kapa mekitlane,” le hona ho thibela “ketso efe kapa efe ea ho nka monyetla ka ho setsebe, bofokoli, le bofuma ba e mong.”—*Patriarchs and Prophets*, p. 309.

Re ka ipolella hore ha re batho ba babe. Ka mohlala, haeba ka re amane ka kotloloho le polao kapa ho utloa ho hlakileng, ho ka 'na ha bonahala e ka re etsa hantle. Empa ha Jesu a bua ka melao, o hlakisitse hore melao ha e phethoe fela ka ho se etse liketso tse itseng. Empa, mehopollo ea rōna, se susumetsang, le ho hloleha ho etsa lintho tseo re li tsebang e ka ba tlolo ea molao oa Molimo (sheba Matt. 5:21–30).

Ka hona, nahana sechaba seo o mong le o mong oa Melao e shome e neng e nkeloa hlohong le ho pheloa ka botlalo. E ne e tla ba sechaba se hloahloa, se phelang, seo e mong le e mong ka cheseho eohle a neng a etsa ka lerato la hae ho Molimo ka ho rata le ho hlokomela ba bang.

Hobaneng re na le tloaelo ea ho bala Melao e shome “ka bohesanyane,” hangata re sa natse botebo ba metheo ena ea bohlokoa maphelong a rōna? Hobaneng ho bala ka bonolo ho le bobebe ho lateloa kapa ho etsoa?

Makhoba, Bahlolohali, Likhutsana, Balichaba

Bala Exoda 23:9. Molaetsa oa Molimo ho Iseraele ke ofe mo?

Makhoba a macha a sa tsoa lokolloa, ba-Iseraele ba ne ba tseba hore na ho joang ho hatelloa, ho nyenyefatsoa ho khetholloa. Ha ba ntse ba keteka tokoloho ea bona, Molimo o ne a khathatsehile hore e se re ba lebala moo ba tsoang teng, le hore na ho ne ho le joang ho khetholloa, le seo a se entseng ho ba phososa. O ile a theha paseka e le sehopotso sa ketsahalo eo le monyetla oa ho bolela pale: “Jehova o re ntšitse ka letsoho le matla Egepeta, tlung ea bohlanga” (Exod. 13:14).

Bala Exoda 22:21–23. Sehopotso sa bokhoba ba bona se ne se le bohlokoa ha kae taelong ea hore na ba lokela ho tšoara ba fokolang joang sechabeng sa bona se secha?

Molimo o ne o sa tsoa theoha ka mora ho fanoa ha Melao e shome ha Moshe a bitsoa ho nka nako le Molimo, ea mo fang tlhaloso ea litaelo hore na litaeli tsena tse kholo li pheloe joang sechabeng sa Iseraele. Le pele litaelo tsa ho haha tempele li fanoa, Molimo o fana ka likhaolo tse tharo tsa melao ea ho tšoara makhoba, melao e neng e fapana haholo le eo ba-Iseraele ba bileng le maiphihlelo a eona. Ho ne ho na le melao e amanang le litlolo tsa molao, melao e amanang le thepa, melao e amanang le bophelo ba letsatsi ka leng, le melaoana ea ho theha makhotla a ho kenya melao ena tšebetsong le ho aba toka (sheba Exoda 21 to 23).

E neng e hlaleletse hara melao ena e ne e amana le baahi ba bang sechabeng sena se secha, ’moho le khathatseho ho matsoa ntle le ba tlokotsing. Batho bana ba ne ba sa lokela ho tlatlapuoa; ba ne ba filoe litokelo tsa ho fumana lijo ka litsela tse tla hlomphe seriti sa bona, joalo ka ho siea karolo e itseng ea tšimo e sa kotulisoa. Tšoaro e joalo ea “matsoa-ntle” le Balichaba e ne sa tloaeleha lefatšhe la pele. Le kajeno ho na le ba lebalang bohlokoa ba thuto e fumanoang mona malebana le ho tšoara batho ba bang.

Ke sehopotso se fe maiphihlelong a hao se etsang hore u be le kutloelo bohloko kapa khathatseho ka ho tšoenngoana kapa ho hlokeloa toka ha batho ba bang?

Boshome ba Bobeli

Bakreste ba bangata hlokomela le ho latela litaelo tsa Biblele malebana le ho ntša kapa ho khutlisa boshome. Hangata ho ipapisitsoe le Malakia 3:10, ke mokhoa o bobebe, ho balumeli ho ntša karolo ea leshome ea meputso e bona—kapa “keketseho”—ho tšehetsa kereke ho haseng Evangeli. Ho tšepeloeng boshome bona, likereke hangata li na le melaoana e thata ho laola tšebeliso ea lichelete tse, ho lisebelisetsa fela ho tšehetsa bosebeletsi le boevangeli.

Bala Deuteronoma 14:22–29. Litaelong tsee, sepheo sa mathomo sa boshome ke eng?

Teko ke hore re nahane hore phethile ho fana ha rōna ha re fane ka karolo eo ea leshome. Empa litaelo tse fanoeng ho ba-Iseraele li supa hore palo ea karolo ea leshome e ne e le moo ho qaloang teng. Boithuto bo supa hore bophelo ba Iseraele ea mehleng le ho fana ho latela tataiso ea melaoana ea Levitike ho ka fana khafetsa ka bonyane bo lipakeng tsa kotare e le 'ngoe le karolo ea boraro ea lekeno la selemo mosebetsing oa Molimo, ho tšehetsa bapiesta le sehalalelo, le ho thusa bahloki.

Baithuti ba bang ba hlalosa ho fana hona—haholo ho malebana le Balichaba, likhutsana, le bahlolohali—e le boshome ba bobeli. Ho ne ho hlakile hore batho ba ne ba lokela ho natefelo a ke litholoana tsa mosebetsi oa bona le ho keteka kotulo ea bona. Molimo o tšepisitse ho ba hlohonolofatsa, haholo-holo lefatšeng la bona le lecha, empa ba ne ba sa lokela ho nka tlhohonolofatso e le ea lefela kapa ho lebalala ba o sa hlohonolofalang.

Lilemong tse tloelehileng, karolo ena ea kotulo e ne e tsoisa tabernakeleng le ho aroloa ho tloha moo. Empa selemong sa boraro, ho ne ho lokela ho be le ho arolelana litlhohonolofatso malapeng a bona. Meketeng ea kotulo, ho ne ho na le ho tsepama ka ho khetholoha ho bao ba ka 'nang ba se natsoe ha bobebe kapa ba lebalala: “U tla e nea mo-Levi, le molichaba, le khutsana le mosali oa mohlolohali, ba tle ba e je metseng ea hao, ba khore” (Deut. 26:12). Ho latela litaelo tsa Molimo, bonyane karolo ea ho fana ha ba-Iseraele e ne e lokela ho shebana le ho thusana ho bao ba hlohang. Hape, sena se ne se beiloe mehopolong ea batho le ho ananela ka moo Molimo a bileng mohau le toka kateng ho bona.

Bala Deuteronoma 26:1–11. Morena o reng ho bona? Ke joang re lokelang ho tlisa see boitšoarong ba rōna ba ho fana ho ba hlohang?

Selemo sa Jubile

Ho kopana le ba-Iseraele e le sechaba se se nang lehae leo e leng la bona le ba emetseng ho fihla lefatšeng la pallo, Molimo o ne a tseba bohlokoa boo lefatše le tla bona ha ba se ba thehile bochaba ba bona Kanana. Tlasa boetapele ba Joshua, Molimo a bona hore ho aroloa naha hantle moloko ka moloko le lihlopha tsa malapa.

Empa hape o ile a tseba hore ha nako e ntse e ea, leruo, menyetla, le lintho tse amanang le ho ba le mobu litla fetoha ho ba tsa ba fokolang. Qetellong mathata, bophelo bo seng botle, liqeto tse fosahetseng, le bomalimabe bo bong li ka etsa hore ba bang ba tšoereng mobu ba rekise mobu oa bona bakeng sa kuno ea nako e khutšoanyane, kapa hona hore fela motho a phele, empa sena se tla bolela hore lelapa le hloke mobu bakeng sa meloko e latelang.

Tharollo ea Molimo e ne e le ho etsa molao hore lefatše le ke ke la rekisoa hohang. Leha ho joalo, lefatše le ka rekisoa empa ho fihlela “selemo sa jubile,” nakong eo lefatše le tla khutlela lelapeng le faneng ka lona, ’me lefatše lefe kapa lefe le rekisitseng le ka lopolloa ka morekisi kapa setho se seng sa ho habo morekisi nako efe kapa efe. Hape, Molimo o hopotsa batho ka amino ea bona le eena: “Masimo a se ke a rekisetsoa ruri, hobane naha ke ea ka, etsoe lōna le le Balichaba le ba ikahelsetseng ha ka” (Lev. 25:23).

Bala Levitike 25:8–23. O nahana sechaba se ne se tla fapana joang ha e ne e ba metheo ee e ne e sebetsa, haholo-holo ana “le se ke la hatellana”?

“Melaoana eo Molimo a e theileng e ne e retetsoe ho ntlafatsa teka-tekano ea botho. Ho fanoa ha selemo sa Sabatha le sa jubilee ka tsela e kholo, li lokile hoo ka nako e fetileng ho ileng ha fosahala likamong tsa moruo le moruo sepolotiking sa naha.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, p. 534. Bo-ranalane ba Bibehe ha bana bonnete ba hore na merethetho ena ea moruo le likamano na e kile ea lateloa ka botlalo ka nako e itseng e bonahalang (sheba 2 Likron. 36:21). Leha ho le joalo, melaoana ena e fana ka leselinyana la kamoo lefatše le ka bang kateng haeba melao ea Molimo e ne e ka lateloa ka botlalo. Holima moo, e bontša khathatseho ea Molimo haholo malebana le bahloki le ba sekisetsoang, ’moho le khathatseho ea hae hore ho se ee ka tšobotsi ka litsela tse hlakileng lefatšeng la rōna.

Ho Ithuta Haholoanyane:

Read Ellen G. White, “The Law Given to Israel,” pp. 303–314; “God’s Care for the Poor,” pp. 530–536, in *Patriarchs and Prophets*. “Ha ho letho, ka mora ho ela hloko boipolelo ba Molimo, hore haholo e hlalohana melao e fanoeng ke Moshe ho feta tokoloho, mosa, le moea oa kamohelo malebana le bafumanehi. Leha Molimo a tšepitse ho hlhonomolofatsa sechaba sa hae haholo, e ne e se morero oa hae hore bofuma bo seke ba tsejoa hohang mahareng a bona. O phatlalalitse hore bafumanehi ba ke ke ba lesa ho ba teng lefatšeng. Ho tla lula ho na le bao hara batho ba hlokang kutloelo-bohloko ea bona, mosa, le ho fana. Joale ka ha joale, batho ba ne ba le tlasa bomalimabe, bokulo, le bofuma; empa ha ba ntse ba latela taelo e fanoeng ke Molimo, ho ne ho se bahloki hara bona, kapa ea hlokang lijo.” — Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, pp. 530, 531.

“Melaoana ena e ne e retetsoe ho hlhonomolofatsa ba ruileng le ba sa ruoang ka ho tšoana. Ba tla hanela moharo le bonyollo, ‘me ba tla kotula moea kutloelo-bohloko; ‘me ka ho aha maikutlo a molemo le boitšepo ho bohle, ba tla kenya botsitso ka hara sechaba, esita le mebuso. Bohle re hokahane ka hara tepo e kholo ea botho, joale eng le eng eo re ka e etsang ho thusa kapa ho phahamisa ba bang e tla bonahatsoa tlhohonomolofatsong tsa rona.” — Maqephe 534, 535.

Lipotso tsa Puisano:

1. Ka tiisetso eo Molimo a faneng ka eona ho Moshe le ba-Iseraele bakeng mofuta oa sechaba oo ba neng ba tla o theha, ke semelo sefe, molao kapa taelo, eo haholo e hapang maikutlo a hao (e ka ba e boletsoe ka kotloloho boithutong ba beke ena kapa boithutong ba hao bo pharaletseng)?
2. Melao eo a faneng ka eona ho batho ba hae, hobaneng u nahana hore Molimo o bonahala a shebane haholo le ba tlokotsing?
3. Ke joang re ka utloisisang le ho amana le melao ee kajeno? Ke joang re khethang hore na ke efe ea eona e sebetsang le ho amoheleha kajeno ho rōna? Ke ntho efe ea bohlokoa eo re ka ithutang eona ho tsoa melaong ee e hlalositsoeng ha kale ea ka moo ba-Iseraele ba lokelang ho tsamaisa sechaba le maphelo a bona?

Kakaretso:

Molimo o ile a utloa lillo tsa sechaba sa Iseraele se matšoenyehong Egepeta 'me a kena lipakeng ho ba lopolla. A rera ho theha selekane se khethelileng sa likamano le bona le ho sebetsa le bona ho theha sechaba se secha seo e neng e tla ba tlhohonomolofatso ho bohle, le bao hangata ba lebalang, ba sekisetsoang le ba tlokotsing.